

Środa, 13 września 2017 r.

P8_TA(2017)0342

Przywóz paszy i żywności pochodzących lub wysyłanych z Japonii w następstwie wypadku w elektrowni jądrowej Fukushima

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 13 września 2017 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia wykonawczego Komisji zmieniającego rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2016/6 w odniesieniu do paszy i żywności objętych specjalnymi warunkami regulującymi przywóz paszy i żywności pochodzących lub wysyłanych z Japonii w następstwie wypadku w elektrowni jądrowej Fukushima (D051561/01 – 2017/2837(RSP))

(2018/C 337/09)

Parlament Europejski,

- uwzględniając projekt rozporządzenia wykonawczego Komisji zmieniającego rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2016/6 w odniesieniu do paszy i żywności objętych specjalnymi warunkami regulującymi przywóz paszy i żywności pochodzących lub wysyłanych z Japonii w następstwie wypadku w elektrowni jądrowej Fukushima (D051561/01,
- uwzględniając rozporządzenie (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiające ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołujące Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiające procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności⁽¹⁾, w szczególności jego art. 53 ust. 1 lit. b) ppkt (ii),
- uwzględniając art. 11 i 13 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiającego przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję⁽²⁾,
- uwzględniając projekt rezolucji Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności,
- uwzględniając art. 106 ust. 2 i 3 Regulaminu,

Uwagi ogólne

- A. mając na uwadze, że obecnie w rozporządzeniu wykonawczym (UE) 2016/6 wymaga się, aby przesyłkom szeregu środków spożywczych, w tym grzybów, ryb i produktów rybołówstwa, ryżu i soi, pochodzących lub wysyłanych z jakiegokolwiek regionu Japonii towarzyszyło ważne oświadczenie władz japońskich potwierdzające, że produkty nie przekraczają maksymalnego dopuszczalnego poziomu skażenia obowiązującego w Japonii (art. 5 ust. 1 i 2); mając na uwadze, że projekt rozporządzenia wykonawczego Komisji („projekt wniosku”) wymaga takiego oświadczenia w przypadku jedynie ograniczonej listy środków spożywczych i pasz pochodzących z dwunastu prefektur wymienionych w załączniku II; mając na uwadze, że projekt wniosku skreśla także z załącznika II szereg kategorii żywności i pasz;
- B. mając również na uwadze, że zgodnie z art. 10 projektu wniosku kontrole urzędowe, a mianowicie kontrole dokumentacji wszystkich przesyłek oraz wrywkowe kontrole tożsamości i wrywkowe kontrole fizyczne, w tym analizy laboratoryjne na obecność cezu-134 i cezu-137, są teraz wymagane tylko w przypadku paszy i żywności wymienionych w załączniku II; mając na uwadze, że w projekcie wniosku utrzymano niską częstotliwość kontroli przy przywozie (motyw 12);
- C. mając na uwadze, że po przyjęciu zmian zaproponowanych przez Komisję rozporządzenie wykonawcze (UE) 2016/6 nie będzie już wymagać od państw członkowskich informowania Komisji co trzy miesiące za pośrednictwem systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznej żywności i paszach o wszystkich wynikach analiz;

⁽¹⁾ Dz.U. L 31 z 1.2.2002, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13.

Środa, 13 września 2017 r.

- D. mając na uwadze, że w projekcie wniosku nie wprowadza się zmian do obecnego załącznika I do rozporządzenia (UE) 2016/6, w którym określono maksymalne dozwolone poziomy przewidziane w prawie japońskim dla różnych kategorii żywności i pasz ⁽¹⁾; mając na uwadze, że rozporządzenie wykonawcze (UE) 2016/6 ani projekt jego zmiany nie wymagają weryfikacji zgodności z maksymalnymi poziomami w przypadku kategorii żywności i paszy określonych w załączniku I, czy to w formie dokumentacji dostarczonej przez władze Japonii czy kontroli i pobierania próbek na granicach UE; mając na uwadze, że nie ma więc żadnej gwarancji, że te środki spożywcze i pasze nie przekroczą maksymalnych poziomów skażenia promieniotwórczego;
- E. mając na uwadze, że projekt wniosku jest oparty na danych o występowaniu dostarczonych przez władze Japonii w latach 2014, 2015 i 2016 (ponad 132 000 danych na temat promieniotwórczości paszy i żywności innej niż wołowina i ponad 527 000 danych na temat promieniotwórczości w przypadku wołowiny); mając na uwadze, że choć zmiany w projekcie wniosku oparte są na szczegółowej analizie wspomnianych danych, nie przytoczono w tekście ani tej analizy ani nie podano linku do nieprzetworzonych danych;
- F. mając na uwadze, że w związku z tym bardzo trudno jest stwierdzić, czy zaproponowane środki są wystarczające, aby chronić zdrowie obywateli Unii;
- G. mając na uwadze, że nawet bez analizy, na której Komisja oparła swój wniosek, istnieją wystarczające powody, by uznać, że ten wniosek mógłby prowadzić do zwiększenia ekspozycji na żywność napromieniowaną, co ma wpływ na zdrowie ludzi;
- H. mając na uwadze, że prezes Tokyo Electric Power Company (TEPCO) zwrócił się z oficjalną prośbą do rządu Japonii o zgodę na zrzucenie do Oceanu Spokojnego prawie miliona ton silnie promieniotwórczej wody, użytej do chłodzenia uszkodzonych reaktorów elektrowni jądrowej; mając na uwadze, że wydanie takiej zgody mogłoby mieć znaczący negatywny wpływ na poziom bezpieczeństwa żywności produktów rybołówstwa pozyskanych u wybrzeży Japonii;

Uwagi szczegółowe w odniesieniu do załącznika II

- I. mając na uwadze, że wszystkie japońskie prefektury objęte obecnie załącznikiem II (Fukushima, Miyagi, Akita, Yamagata, Nagano, Gunma, Ibaraki, Tochigi, Chiba, Iwate, Yamanashi, Shizuoka, Niigata) są narażone na opad promieniotwórczy w wyniku katastrofy jądrowej, jaka miała miejsce w elektrowni jądrowej w Fukushima w 2011 r.;
- J. mając na uwadze, że bez uzasadnienia w projekcie wniosku skreślono z załącznika II ryż i produkty pochodne pochodzące z prefektury Fukushima; mając na uwadze, że oznacza to, iż nie będzie już żadnego wymogu pobierania i analizowania próbek tych produktów przy wprowadzaniu ich na terytorium Unii ani – po stronie władz japońskich – żadnego obowiązku poświadczenia zgodności produktów z maksymalnymi dopuszczalnymi poziomami skażenia promieniotwórczego; mając na uwadze, że jednym z produktów uzyskiwanych z ryżu usuniętych z załącznika II jest ryż stosowany w żywności dla niemowląt i żywności dla małych dzieci ⁽²⁾; mając na uwadze, że w przypadku niemowląt i dzieci, ze względu na ich szczególną wrażliwość na promieniowanie, jakikolwiek poziom zanieczyszczenia jest niemożliwy do zaakceptowania; mając na uwadze, że w ramach umowy o wolnym handlu między UE a Japonią wywóz ryżu z Japonii może wzrosnąć; mając na uwadze, że ze względu na niedawne uchylenie nakazu ewakuacji prawdopodobne jest, iż uprawa ryżu na zanieczyszczonych polach ryżowych zostanie wznowiona;
- K. mając na uwadze, że choć w motywie 7 projektu wniosku określono, że z załącznika II skreśla się wyłącznie ryż i produkty z niego otrzymane pochodzące z prefektury Fukushima, sam załącznik II zmieniono w taki sposób, aby obecnie bez kontroli, pobierania próbek lub analizy umożliwić przywóz do Unii siedmiu gatunków ryb (w tym tuńczyka błękitnopłetwego atlantyckiego i pacyficznego oraz makreli atlantyckiej i makreli japońskiej), jak również skorupiaków i mięczaków, które zostały złowione lub zebrane w wodach w Fukushima;

⁽¹⁾ „Środki spożywcze dla niemowląt i małych dzieci”, „Mleko i napoje na bazie mleka”, „Woda mineralna i podobne napoje oraz herbata parzona z niesfermentowanych liści” i „Inna żywność”, jak również pasza przeznaczona dla bydła, koni, świń, drobiu i ryb.

⁽²⁾ Objęty kodem CN 1901.

Środa, 13 września 2017 r.

- L. mając na uwadze, że na mocy wniosku siedem gatunków ryb (tuńczyk błękitnopłetwy atlantycki i pacyficzny oraz makrela atlantycka i makrela japońska), skorupiaki (takie jak homary i krewetki) oraz mięczaki (takie jak małże i omułki) również zostaną usunięte z załącznika II w odniesieniu do sześciu innych prefektur, a mianowicie Miyagi, Iwate, Gunma, Ibaraki, Chiba i Tochigi; mając na uwadze, że to ograniczenie kontroli nie zostało uzasadnione ani wyjaśnione, podobnie jak nie wyjaśniono, dlaczego akurat te gatunki są uważane za wystarczająco bezpieczne, aby zezwolić na ich przywóz do Unii bez kontroli, zaś inne nie;
- M. mając na uwadze, że zgodnie z proponowanym wnioskiem z załącznika II wykreślono wszystkie produkty pochodzące z prefektury Akita (obecnie obejmuje on pięć produktów z Akita – grzyby, aralię, pędy bambusa, japońskiego długosza królewskiego i koshiaburę (dziko rosnącą roślinę jadalną) – i wszystkie ich produkty pochodne); mając na uwadze brak uzasadnienia lub wyjaśnień co do tego ograniczenia kontroli;
- N. mając na uwadze, że z załącznika II wykreślono aralię, bambus i japoński długosz królewski pochodzące z Yamagata; mając na uwadze brak uzasadnienia lub wyjaśnień co do tego ograniczenia kontroli;
- O. mając na uwadze, że z załącznika II wykreślono japoński długosz królewski, orlicę i pióropusznik strusi pochodzące z pięciu prefektur, a mianowicie Iwate, Gunma, Ibaraki, Chiba i Tochigi; mając na uwadze brak uzasadnienia lub wyjaśnień co do tego ograniczenia kontroli;
- P. mając na uwadze, że jedynym nowym elementem dodanym do załącznika II są ryby i produkty rybne z prefektury Nagano; mając na uwadze brak uzasadnienia tego zaostrzenia kontroli; mając na uwadze, że systematyczne kontrole zostały zniesione w odniesieniu do tej prefektury w grudniu 2011 r.; mając na uwadze, że w marcu 2014 r. do załącznika II ponownie dodano niektóre dziko rosnące rośliny jadalne;

Uwagi szczegółowe w odniesieniu do załącznika I

- Q. mając na uwadze, że w projekcie wniosku nie wprowadza się zmian do obecnego załącznika I do rozporządzenia (UE) 2016/6, w którym określono maksymalne dozwolone poziomy przewidziane w prawie japońskim; mając na uwadze, że rozporządzenie wykonawcze (UE) 2016/6 ani projekt jego zmiany nie wymagają weryfikacji zgodności z maksymalnymi poziomami w przypadku kategorii żywności i paszy określonych w załączniku I, czy to w formie dokumentacji dostarczonej przez władze Japonii czy kontroli i pobierania próbek na granicach UE; mając na uwadze, że nie ma więc żadnej gwarancji, że te środki spożywcze i pasze nie przekraczają maksymalnych poziomów skażenia promieniotwórczego;
 - R. mając na uwadze, że od dnia 1 kwietnia 2012 r. maksymalne poziomy obowiązujące w Japonii i, co za tym idzie, te wymienione w załączniku I, do dziś nie zostały skorygowane w dół; mając na uwadze, że te poziomy powinny zostać obniżone, w szczególności w stosunku do środków spożywczych dla najbardziej narażonych grup, takich jak mleko i żywność dla niemowląt i dzieci;
 - S. mając na uwadze, że sześć lat po katastrofie wysoce wątpliwe jest to, czy Unia powinna być dopuszczać do spożycia (nawet teoretycznie – zważywszy, że nie ma prawnego obowiązku prowadzenia kontroli na granicach Unii) następujące maksymalne poziomy dla cezu-134 i cezu-137, tj. 50 Bq/kg w przypadku żywności przeznaczonej dla niemowląt i małych dzieci (takiej jak mleko w proszku dla niemowląt, preparaty do dalszego żywienia niemowląt oraz żywność dla dzieci), a także mleka i napojów na bazie mleka, 10 Bq/kg dla wody mineralnej i podobnych napojów oraz herbaty parzonej z niesfermentowanych liści oraz 100 Bq/kg dla wszystkich innych produktów spożywczych;
1. uważa, że projekt rozporządzenia wykonawczego Komisji przekracza uprawnienia wykonawcze przewidziane w rozporządzeniu (WE) nr 178/2002;
 2. uważa, że projekt rozporządzenia wykonawczego Komisji jest niespójny z prawem Unii, ponieważ jest niezgodny z celem i zasadami ogólnymi ustanowionymi w rozporządzeniu (WE) nr 178/2002 dotyczącymi zapewnienia wysokiego poziomu ochrony życia i zdrowia ludzkiego, zdrowia i dobrostanu zwierząt, środowiska i interesów konsumentów;
 3. wzywa Komisję do wycofania projektu rozporządzenia wykonawczego oraz do przedłożenia komitetowi nowego projektu najpóźniej do końca 2017 r.;

Środa, 13 września 2017 r.

4. wzywa Komisję, aby podczas opracowywania nowego projektu:
 - dopilnowała, aby wszystkie produkty spożywcze i pasze importowane z Japonii do Unii, w tym kategorie wymienione w załączniku I, podlegały kontrolom i inspekcjom;
 - skorygowała w dół maksymalne poziomy podane w załączniku I; oraz
 - uwzględniła niedawne zniesienie nakazu ewakuacji w dotkniętych prefekturach i zagwarantowała, że nie ma negatywnego wpływu na poziomy skażenia promieniotwórczego środków spożywczych i pasz przywożonych do Unii;
 5. wzywa Komisję, aby w oczekiwaniu na sporządzenie nowego wniosku, do wprowadzenia środków nadzwyczajnych, zgodnie z wymogiem określonym w art. 53 rozporządzenia (WE) nr 178/2002, tak aby zapewnić jak najwyższy poziom ochrony zdrowia ludzkiego;
 6. wzywa Komisję, aby niezwłocznie udostępniła publicznie, w tym w unijnym systemie wczesnego ostrzegania o niebezpiecznej żywności i paszach, analizę, na której opiera się projekt wniosku, a także szczegóły dotyczące systemu kontroli wprowadzonego przez władze Japonii, wraz z uzasadnieniem jego adekwatności i skuteczności;
 7. wzywa Komisję do przedstawienia aktualnego obrazu sytuacji radiologicznej w Japonii od 2011 roku, a także kompleksowych przeglądów za każdy rok w okresie 2011-2017 dotyczących substancji promieniotwórczych uwolnionych zarówno do atmosfery, jak i do Oceanu Spokojnego z elektrowni jądrowej w Fukushima, tak by można było przeprowadzić szczegółową analizę bezpieczeństwa żywności;
 8. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji oraz rządóm i parlamentom państw członkowskich.
-